DOI: https://doi.org/10.31392/NZ-udu-167.2026.18
УДК 376-056.264

Савінова Наталія Володимирівна,
доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри соціальної роботи, педагогіки і логопедії Чорноморського національного університету імені Петра Могили
https://orcid.org/0000-0003-2617-8221
e-mail: sonata16@i.ua

Берегова Марія Ігорівна,
кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи, педагогіки і логопедії Чорноморського національного університету імені Петра Могили
https://orcid.org/0000-0003-4784-4465
e-mail: beregova3103@gmail.com

ІГРИ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД ФОРМУВАННЯ СЛОВНИКОВОГО ЗАПАСУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ТПМ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

У статті розглядається проблема використання ігор як методу формування словникового запасу дітей дошкільного віку із ТПМ в умовах інклюзивного навчального закладу. У роботі акцентовано на ефективності дидактичних ігор як засобу збагачення словникового запасу дітей дошкільного віку. Показано, що систематичне використання словесних, настільних, рольових та інтерактивних ігор сприяє розвитку уваги, пам'яті, мислення, формуванню узагальнених понять і навичок зв'язного мовлення. Окремо розглянуто приклади ігор («Лялька прокинулась», «Магазин іграшок», «Парні картинки», «Чарівний мішечок»), які активізують словниковий запас та стимулюють мовленнєву активність. Ігрова діяльність розглядається як природне середовище для засвоєння нових слів, що відповідає потребам дошкільника та водночас виконує соціалізуючу функцію в умовах інклюзії.

Особливе місце займають вимоги до організації ігор: відповідність віковим та мовленнєвим особливостям дітей; чітка дидактична мета (закріплення словника, введення нових понять, розвиток граматичних конструкцій); систематичність і поетапність проведення; інклюзивність і доступність завдань; активна участь кожної дитини; баланс між навчанням і грою; забезпечення зворотного зв'язку та позитивного підкріплення. Дотримання цих вимог визначає ефективність ігор як педагогічного інструменту.

Важливим є висвітлення ролі сучасних технологій, зокрема LEGO-конструювання та цифрових інтерактивних додатків, що поєднують слухову, зорову й моторну активність.

У статті підкреслюється, що дидактичні та інтерактивні ігри слід розглядати як універсальний метод розвитку словникового запасу й комунікативних умінь дітей дошкільного віку, особливо в умовах інклюзивної освіти. Їхнє систематичне застосування забезпечує мовленнєвий, когнітивний та соціальний розвиток, а також якісну підготовку дітей до навчання у школі.

Ключові слова: *діти дошкільного віку; тяжкі порушення мовлення; словниковий запас; ігри; інклюзія.*

Формування словникового запасу у дітей дошкільного віку є однією із основних задач мовленнєвого розвитку. Актуальним це питання є у випадку

дітей з тяжкими порушеннями мовлення (ТПМ), для яких обмежений словниковий запас стає серйозною перешкодою у комунікації, соціалізації та подальшому навчанні.

Традиційні методи корекційної роботи не завжди забезпечують достатню мотивацію та активність дітей, що знижує ефективність формування мовленнєвих навичок. У цьому контексті ігрова діяльність виступає як природний і водночас потужний засіб розвитку мовлення, адже гра відповідає віковим особливостям дошкільників, стимулює їхню пізнавальну активність, створює позитивний емоційний фон.

В умовах інклюзивного навчального закладу використання ігор набуває ще більшої значущості, оскільки вони сприяють не тільки мовленнєвому розвитку, але і формуванню соціальних навичок, взаємодії з однолітками, розвитку толерантності та підтримки. Проте постає проблема недостатньої розробленості системи ігрових методів, спеціально адаптованих для дітей із ТПМ, а також браку науково обґрунтованих рекомендацій щодо їх застосування в інклюзивному середовищі.

Таким чином, актуальність дослідження полягає у необхідності пошуку ефективних ігрових методів формування словникового запасу дітей дошкільного віку з ТПМ, які відповідали б сучасним вимогам інклюзивної освіти та забезпечували гармонійний розвиток мовлення й комунікативних здібностей.

Літературний огляд. Загальноприйнятим сьогодні підходом до активного особистісного становлення дитини є зосередження уваги педагогічної спільноти на формуванні в освітньо-корекційному процесі інклюзивного закладу ігрового розвивального простору. Критерії та поради щодо його організації висвітлено у працях українських учених: М. Шеремет, В. Тарасун, Є. Синьова, В. Синьов, Н. Савінова, С. Конопляста, А. Бондаренко, В. Бондар, А. Богуш, Т. Антонова та ін.

Теоретико-методологічні засади використання ігрових технологій у педагогічному процесі розробляли В. Штерн, Е. Берн, Дж. Мід, Ж. Піаже, а також українські дослідники, які наголошують на практичній цінності гри для розвитку мовлення й мислення. Систематизацію ігрових технологій та дидактичні особливості їх застосування подано у працях Г. Селевка, П. Підкасистого, А. Вербицького, Ю. Бабанського та інших. Психолого-педагогічні умови створення предметно-ігрового середовища досліджували Г. Григоренко, Н. Бойченко, Л. Артемова.

Науковці одностайні у твердженні про необхідність формування нового навчального простору під час підготовки майбутніх корекційних педагогів і вчителів-логопедів (М. Шеремет, В. Тарасун, В. Синьов, Н. Савінова, Н. Пахомова, С. Миронова, С. Конопляста та ін.), а також щодо впровадження сучасних моделей і форм організації занять із використанням практично зорієнтованих ігрових технологій.

Водночас простежується невідповідність між змістом програмної

підготовки та рівнем готовності вчителів-логопедів до діяльності в ігровому розвивальному середовищі. Це породжує потребу ринку праці у спеціалістах, які здатні результативно діяти в інклюзивних умовах. Професійне становлення логопеда забезпечує його відкритість до засвоєння новітніх теорій і методичних підходів, що сприяють удосконаленню якості освітнього процесу й корекційної практики.

Окремі дослідження акцентують увагу на використанні сюжетно-рольових ігор, дидактичних ігор та мовленнєвих вправ, які допомагають дітям із ТПМ розширювати словниковий запас у природних умовах спілкування. Важливим є також інтеграція ігор у систему інклюзивного навчання, де вони виконують функцію соціалізації та формування позитивної мотивації до навчання.

Разом із тим, аналіз публікацій показує, що недостатньо розробленими залишаються питання систематизації ігрових методів саме для дітей із ТПМ й методичні рекомендації щодо їх адаптації до умов інклюзивного закладу. Це визначає актуальність подальших досліджень у даному напрямі.

Мета статті – визначення педагогічних умов, методів та прийомів ігрової діяльності, що забезпечують розвиток мовленнєвої активності, розширення словникового запасу та підвищення комунікативної компетентності дітей з ООП в умовах інклюзивного освітнього закладу.

У дослідженні застосовано комплексний підхід, що поєднує як теоретичний, так і практичний аналіз. Основним матеріалом для дослідження послужили наукові праці, методичні посібники, нормативно-правові документи, що регулюють питання використання ігор для розвитку мовлення дітей.

Для пошуку джерел інформації дослідження були використані різноманітні ресурси: наукові бази даних: Scopus, Web of Science, Google Scholar, офіційні освітні платформи та аналітичні звіти: UNESCO, Міністерство освіти і науки України, праці видатних дослідників у галузі логопедії, інклюзивної освіти та корекційної педагогіки, фахові журнали.

Формування готовності майбутніх учителів-логопедів до діяльності в умовах активно-ігрового розвивального середовища становить один із ключових напрямів їхньої професійної підготовки. Феномен «активно-ігрове розвивальне середовище» Н. Савінова та М. Берегова визначають як різноманітний життєвий простір дитини, спеціально організований для забезпечення її самостійної та колективної ініціативної активності під час ігрових занять, що сприяють розвитку пізнавальної, навчальної, емоційної та мовленнєвої діяльності. Аналіз комплексу компетенцій і якостей, якими має оволодіти майбутній логопед у процесі практичної професійної підготовки, дав змогу окреслити показники та критерії його готовності до роботи в умовах активно-ігрового розвивального середовища. До них належать:

1. Гностично-деонтологічна готовність – сформованість теоретичних знань з ігротехнологій, креативність у їх застосуванні, толерантність до різних форм ігрової діяльності.

2. Мотиваційно-емоційна готовність – наполегливість у здобутті професійних знань, цілеспрямованість у практичній діяльності майбутнього

спеціаліста, емоційна врівноваженість [1].

О. Зеленська, досліджувала ігрові технології як інструмент інтелектуального виховання й наголосила на їхній результативності у створенні сприятливого освітнього простору, що стимулює креативне мислення та зацікавленість у навчанні здобувачів освіти [2].

О. Булгакова підкреслила значення сучасних ігрових технологій як засобу інтелектуального розвитку, акцентуючи на потребі вироблення універсальних підходів, які враховують індивідуальні риси дітей [3].

А. Вакій та В. Іванова аналізували застосування LEGO-технологій для активізації пізнавальної діяльності дітей, звертаючи увагу на важливість використання конструктивно-будівельних ігор задля розвитку просторового мислення та логіки [4].

Однією з найважливіших умов збагачення словникового запасу дітей дошкільного віку є застосування у навчальному процесі дидактичних ігор, які не лише сприяють мовленнєвому розвитку, але забезпечують пізнавальне зростання, розширюють уявлення про навколишній світ, удосконалюють увагу, пам'ять, спостережливість і мислення. Гра розвиває мову, а мова, своєю чергою, організовує гру. Систематичне застосування дидактичних ігор у ЗДО та поза його межами створює сприятливі умови для успішної підготовки дітей до навчання у школі.

Особливо ефективними для активізації словникового запасу є словесні ігри – різновид дидактичних ігор, спрямованих на розвиток мовлення. Вони формують увагу, кмітливість, швидкість реакції та навички зв'язного мовлення. Дидактичні ігри активно використовуються як метод роботи з розвитку словника: вони проводяться з предметами, іграшками, картинками або на вербальній основі. Їхня мета полягає не у введенні нових слів, а в активізації вже засвоєного словника, у формуванні родових і видових понять, у засвоєнні узагальнених значень слів. У процесі гри дитина потрапляє в ситуації, де змушена застосовувати набуті знання й словниковий запас у нових умовах.

Дидактичні ігри є навчальними іграми, створеними педагогами з метою розвитку, корекції та навчання дітей. Для дошкільників навчально-корекційне значення реалізується через ігрову задачу, дії та правила. Такі ігри стимулюють розвиток пізнавальної діяльності та інтелектуальних операцій, що становлять основу навчання.

Гра, як жодна інша форма активності, відповідає потребам дошкільника. Вона є найкращим засобом для збагачення словникового запасу, а також незамінним інструментом розвитку пам'яті, спостережливості та кмітливості. У логопедичних заняттях гра має особливий ефект: вона стає дієвим методом формування нових позитивних мовленнєвих навичок у дітей.

Дидактичні ігри належать до результативних методів, які допомагають уточнити уявлення дітей про навколишні предмети й явища та водночас розширюють їхній словниковий запас. Наприклад, ігри з предметами та іграшками («Іграшка прокинулась», «Іграшка обідає», «Магазин іграшок»)

сприяють засвоєнню назв одягу, посуду, іграшок і активізують мовленнєву діяльність. Гра «Нова лялька» формує вміння правильно називати меблі у груповій кімнаті, закріплює знання про їхнє призначення та стимулює мовленнєву активність.

Настільні друковані ігри («Парні картинки», «Доміно», «Лото», «Чиї дітки?») розвивають мовлення, допомагають закріпити знання про рослини, тварин та їхніх дитинчат, а також овочі й фрукти. Із накопиченням у словнику дітей нових іменників з'являються узагальнені поняття: одяг, меблі, посуд, іграшки, рослини, тварини. Використовуючи іграшки, діти позначають різні дії: іграшка сидить, стоїть, їсть, п'є, спить, упала, плаче, танцює тощо, тобто активно застосовують дієслова. У таких іграх, як «Більше-менше», «Хто швидше збере?», «Чарівний мішечок», діти навчаються розрізняти властивості предметів, виділяти характерні ознаки, закріплюють знання про колір і розмір, збагачують словник прикметниками.

Будь-яка гра може стати дидактичною, якщо вона має основні компоненти: дидактичну задачу, правила та ігрові дії. Саме організовані ефективні ігрові дії становлять базу дидактичної гри, без них вона не може існувати.

В. Дзямко, Ю. Церкуник-Квітка та А. Адам спрямували свої дослідження на аналіз впливу гаджетів на розвиток мовлення, комунікативних і соціальних умінь дітей. Вони підкреслили, що сучасні технології здатні як стимулювати когнітивний розвиток, так і спричиняти певні затримки у становленні мовленнєвих функцій. Одночасно науковці зазначили обмеженість застосування ігрових методів із використанням гаджетів для активізації пізнавальної діяльності дошкільників [5].

Інтерактивні ігри поєднують у собі навчальну та ігрову діяльність, що дозволяє дитині засвоювати нові слова у природному для неї середовищі. Вони стимулюють пізнавальну активність; розвивають увагу, пам'ять, мислення; формують навички комунікації та співпраці; створюють умови для закріплення вже засвоєного словника та введення нових понять.

Приклади інтерактивних ігор:

1. Словесні ігри з предметами та картинками – «Магазин», «Нова іграшка», «Чарівний мішечок». Вони допомагають дітям називати предмети, описувати їхні властивості, використовувати прикметники та дієслова.

2. Настільно-друковані ігри – «Парні картинки», «Лото», «Доміно». Сприяють закріпленню знань про тварин, рослини, овочі та фрукти, формують узагальнюючі поняття.

3. Ігри з цифровими технологіями – інтерактивні додатки, онлайн-лото, мовні квести. Вони особливо ефективні для дітей із порушеннями мовлення, адже поєднують візуальну, слухову та моторну активність.

4. Рольові ігри – «У лікаря», «У магазині», «У школі». Діти вчаться застосовувати слова у контексті реальних життєвих ситуацій.

В умовах інклюзії інтерактивні ігри виконують ще одну важливу функцію – вони сприяють соціалізації дітей з особливими освітніми потребами.

Спільна участь у грі допомагає подолати бар'єри у спілкуванні, формує толерантність та взаємоповагу. Крім того, ігри дозволяють педагогам диференціювати завдання відповідно до рівня розвитку кожної дитини.

Правила використання інтерактивних ігор:

1. Відповідність віковим особливостям. Ігри мають бути підібрані з урахуванням віку дітей та рівня їхнього мовленнєвого розвитку. Для дошкільників – прості завдання з предметами та картинками, для молодших школярів – більш складні словесні та рольові ігри.

2. Чітка дидактична мета. Кожна гра повинна мати навчальну задачу: закріплення вже засвоєних слів, введення нових понять, розвиток зв'язного мовлення чи формування граматичних конструкцій.

3. Поетапність і систематичність. Ігри слід проводити регулярно, поступово ускладнюючи завдання. Це забезпечує стійке засвоєння словника та розвиток мовленнєвих навичок.

4. Інклюзивність і доступність. Завдання мають бути адаптовані до можливостей кожної дитини. Для дітей із порушеннями мовлення варто використовувати додаткові візуальні матеріали, жести, підказки.

5. Активна участь усіх дітей. Важливо, щоб кожна дитина мала можливість висловитися, виконати дію чи дати відповідь. Це сприяє соціалізації та формуванню комунікативних навичок.

6. Баланс між грою та навчанням. Ігрова діяльність повинна залишатися цікавою та мотивуючою. Надмірна формалізація може знизити інтерес дітей, тому варто зберігати елемент захоплення й творчості.

7. Зворотний зв'язок і підкріплення. Педагог має підтримувати дітей, хвалити за правильні відповіді, коректно виправляти помилки та заохочувати до подальшої участі.

8. Використання різних форм ігор. Поєднання словесних, настільних, рольових та цифрових інтерактивних ігор забезпечує різноманітність і дає змогу врахувати індивідуальні особливості дітей.

Дидактичні та інтерактивні ігри є одним із найефективніших засобів розвитку мовлення та збагачення словникового запасу дітей дошкільного віку. Вони поєднують навчальну й ігрову діяльність, створюючи природне середовище для засвоєння нових слів і закріплення вже набутого мовленнєвого досвіду. У процесі гри діти не лише активізують словник, а й розвивають увагу, пам'ять, мислення, спостережливість, що забезпечує комплексний когнітивний розвиток.

Наше дослідження не вичерпує усіх аспектів означеної проблеми. Подальшого вивчення потребують питання аналізу сучасних педагогічних технологій та методик, зокрема інтерактивних форм навчання, диференційованих програм розвитку мовлення, а також мультидисциплінарної взаємодії фахівців, які працюють з дітьми з особливими освітніми потребами. Перспективним напрямом є дослідження довготривалого впливу дидактичних та інтерактивних ігор на формування

комунікативної компетентності, соціалізацію та когнітивний розвиток дітей із ТПМ, а також пошук оптимального балансу між традиційними іграми та сучасними цифровими технологіями.

Висновки. У ході нашого дослідження було виконано такі завдання:

1. Аналіз психолого-педагогічної літератури підтвердив, що дидактичні та інтерактивні ігри є одним із найефективніших засобів розвитку мовлення та збагачення словникового запасу дітей дошкільного віку з ТПМ. Вони поєднують навчальну й ігрову діяльність, створюючи природні умови для засвоєння нових слів і закріплення вже набутого мовленнєвого досвіду.

2. Визначені та систематизовані методи й прийоми ігрової діяльності (словесні, настільні, рольові та цифрові інтерактивні ігри), які сприяють формуванню узагальнених понять, розвитку уваги, пам'яті, мислення та навичок зв'язного мовлення. У логопедичній практиці вони виступають дієвим інструментом корекції мовлення, допомагають формувати нові позитивні мовленнєві навички та підтримують мотивацію дітей до навчання.

3. Обґрунтовані вимоги до організації ігор, що визначають їхню ефективність як педагогічного інструменту: відповідність віковим та мовленнєвим особливостям дітей; чітка дидактична мета; систематичність і поетапність проведення; інклюзивність і доступність завдань; активна участь кожної дитини; баланс між навчанням і грою; забезпечення зворотного зв'язку та позитивного підкріплення. Дотримання цих вимог забезпечує комплексний когнітивний, мовленнєвий та соціальний розвиток дітей, а також їхню якісну підготовку до навчання у школі.

Таким чином, дидактичні й інтерактивні ігри слід розглядати як універсальний метод розвитку словникового запасу та комунікативних умінь дітей. Їхнє систематичне використання у закладах дошкільної освіти та інклюзивних класах створює сприятливі умови для мовленнєвого, когнітивного й соціального розвитку, а також забезпечує якісну підготовку дітей до навчання у школі.

Використана література:

1. Савінова Н., Берегова М., Борулько Д. Стан готовності майбутніх учителів-логопедів до роботи в розвивальному активно-ігровому середовищі. *Актуальні питання гуманітарних наук*. DOI : 10.24919/2308-4863.3/28.208780
2. Зеленська О. В. Ігрова технологія як ефективний засіб розумового виховання дітей у сучасному закладі дошкільної освіти. Укладання збірки ігрових технологій : кваліфікаційна робота. Кривий Ріг, 2023. 58 с. URL : http://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/8352
3. Булгакова О. Ю. Ігрова технологія як сучасний засіб розумового виховання дошкільників. *Педагогічний альманах «Актуальні проблеми дошкільної освіти: теорія та практика»* : збірник матеріалів IV Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (м. Одеса, 5 листопада 2024 року). Одеса : Видавництво ТОВ «Лерадрук», 2024. Вип. IV. С. 111-115. URL : dspace.pdpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/20835
4. Іванова В. В., Вакій А. В. Освітньо-розвивальний потенціал LEGOтехнології у розвитку пізнавальної активності дітей старшого дошкільного віку. *Наука майбутнього*. 2024. № 1(13). С. 30-34. URL : http://dspace.msu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/
5. Дзямко В. Й., Адам А. Е., Церкуник-Квітка Ю. В. Вплив гаджетів на розвиток комунікації, соціалізації та мови у дітей раннього та дошкільного віку. *Актуальні питання у сучасній науці*.

2024. № 10(28). С. 669-683. DOI : https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-10(28)-669-683. URL : https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/about ISSN: 2786-9458

References:

1. Savinova N., Berehova M., Borulko D. Stan hotovnosti maibutnikh uchyteliv-lohopediv do roboty v rozvyvalnomu aktyvno-ihrovomu seredovyshchi. [The state of readiness of future speech therapists to work in a developmental active-play environment]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk.* DOI : 10.24919/2308-4863.3/28.208780 [in Ukrainian].
2. Zelenska O. V. (2023). Ihrova tekhnolohiia yak efektyvnyi zasib rozumovoho vykhovannia ditei u suchasnomu zakladi doshkilnoi osvity. Ukladannia zbirky ihrovykh tekhnolohii [Play technology as an effective means of mental education of children in a modern preschool institution: Compilation of play technologies] *:* kvalifikatsiina robota. Kryvyi Rih. 58 s. URL : http://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/8352 [in Ukrainian].
3. Bulhakova O. Yu. (2024). Ihrova tekhnolohiia yak suchasnyi zasib rozumovoho vykhovannia doshkilnykiv. [Play technology as a modern means of mental education of preschoolers]. *Pedahohichnyi almanakh «Aktualni problemy doshkilnoi osvity: teoriia ta praktyka»* : zbirnyk materialiv IV Vseukrainskoi konferentsii zdobuvachiv vyshchoi osvity i molodykh uchenykh (m. Odesa, 5 lystopada 2024 roku). Odesa : Vydavnytstvo TOV «Leradruk». Vyp. IV. S. 111-115. URL : dspace.pdpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/20835 [in Ukrainian].
4. Ivanova V. V., Vakii A. V. (2024). Osvitno-rozvyvalnyi potentsial LEGOtekhnolohii u rozvytku piznavalnoi aktyvnosti ditei starshoho doshkilnoho viku. [Educational and developmental potential of LEGO technology in the development of cognitive activity of older preschool children]. *Nauka maibutnoho.* № 1(13). S. 30-34. URL : http://dspace.msu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/ [in Ukrainian].
5. Dziamko V. Y., Adam A. E., Tserkunyk-Kvitka Yu. V. (2024). Vplyv hadzhetiv na rozvytok komunikatsii, sotsializatsii ta movy u ditei rannoho ta doshkilnoho viku. [The influence of gadgets on the development of communication, socialization, and language in early and preschool children]. *Aktualni pytannia u suchasnii nautsi.* № 10(28). S. 669-683. DOI : https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-10(28)-669-683. URL : https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/about ISSN: 2786-9458 [in Ukrainian].

N. Savinova, M. Berehova. Games as an effective method of vocabulary development for preschool children with severe speech disorders in an inclusive educational setting.

The article examines the problem of using games as a method of vocabulary development for preschool children with severe speech disorders in an inclusive educational setting. The study emphasizes the effectiveness of didactic games as a means of enriching children's vocabulary. It demonstrates that the systematic use of verbal, board, role-playing, and interactive games contributes to the development of attention, memory, thinking, the formation of generalized concepts, and skills of coherent speech. Specific examples of games ("The Doll Woke Up," "Toy Store," "Paired Pictures," "Magic Bag") are presented, which activate vocabulary and stimulate speech activity. Play activity is considered a natural environment for mastering new words, meeting the needs of preschoolers while simultaneously performing a socializing function in inclusive conditions.

Special attention is given to the requirements for organizing games: correspondence to children's age and speech characteristics; a clear didactic goal (reinforcement of vocabulary, introduction of new concepts, development of grammatical structures); systematic and gradual implementation; inclusiveness and accessibility of tasks; active participation of each child; balance between play and learning; provision of feedback and positive reinforcement. Compliance with these requirements determines the effectiveness of games as a pedagogical tool.

The article also highlights the role of modern technologies, in particular LEGO construction and digital interactive applications, which combine auditory, visual, and motor activities. It is emphasized that didactic and interactive games should be regarded as a universal method of developing vocabulary and communicative skills of preschool children, especially in inclusive education. Their systematic application ensures speech, cognitive, and social development, as well as high-quality

preparation of children for school.

Keywords: *preschool children; severe speech disorders; vocabulary; games; inclusion.*

Дата першого надходження рукопису до видання: 26.03.2026

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування:13.04.2026

Дата публікації: 30.04.2026